

Lääkäri antaa asiakkaalle

1 Ajokortin hakemista ja uudistamista varten 2 Taksinkuljettajan ajolupaa varten 3 Laajennettu lääkärintarkastus

Lääkäri toimittaa poliisille

4 Ryhmä 2 ikätarkastus (50, 55, 60, 65) 5 Aikaistetun ajoterveystarkastuksen perusteella 6 Poliisin määräyksen perusteella

Henkilötiedot	Sukunimi					
	Etunimet		Henkilötunnus			
	Lähiosoite		Postinumero	Postitoimipaikka		
	Asuinkunta					
Terveys- tarkastustiedot	☐ En tunne aikaisempaa terveydentilää ☐ Tunnen aikaisemman terveydentilan		Olen seurannut tutkittavan terveydentilää Henkilökohtaisesti alk. pvm. Asiakirjoista alk. v.			
	Ryhmä 1: näkö	Näöntarkkuus ilman laseja tai piilolinsejä yhteisnäkö oikea silmä vasen silmä		Lasein tai piilolinsein korjattu yhteisnäkö oikea silmä vasen silmä		
		Täyttää vaatimukset näkökentän laajuudesta ☐ kyllä ☐ ei		Täyttää vaatimukset virheettömästä keskeisestä alueesta ☐ kyllä ☐ ei		
	Ryhmä 2: näkö ja kuulo	Näöntarkkuus ilman laseja tai piilolinsejä yhteisnäkö oikea silmä vasen silmä		Lasein tai piilolinsein korjattu yhteisnäkö oikea silmä vasen silmä		
		Täyttää vaatimukset näkökentän laajuudesta ☐ kyllä ☐ ei		Täyttää vaatimukset virheettömästä keskeisestä alueesta ☐ kyllä ☐ ei		
	Kontrastinäkö merkittävästi heikentynyt ☐ kyllä ☐ ei		Kuulee puheen ainakin toisella korvalla vähintään 4 m ☐ ilman kuulolaitetta ☐ kuulolaitteen kanssa			
	Päihderiippuvuus ☐ ei ☐ kyllä		Keskustelun perusteella muisti ☐ normaali ☐ muisti heikentynyt		Kellotaulun piirtäminen ☐ normaali ☐ poikkeava	
	Löydökset ja niiden vaikutus ajo- kykyyn	Vaikuttaa ajokyvyyden olennaisesti				
			kyllä	ei	kyllä	ei
		1. Näköongelma				
2. Sydänsairaus tai verenpainetauti						
3. Aivoverenkierron sairaus						
4. Diabetes						
5. Neurologinen sairaus tai muistihäiriö						
6. Unettomuus, uniapnea tai muu unihäiriö						
7. Psykkinen sairaus						
8. Päihderiippuvuus						
9. Liikuntaelimestön ongelma						
10. Ajokyvyn kannalta merkittäviä lääkkeitä						
11. Muu sairaus, mikä Syy aikaistettuun ajoterveystarkastukseen:						
Johto- päätökset	Kuljettajan terveysvaatimukset		Ryhmä 1		Ryhmä 2 ja Taksinkuljettaja	
	Täyttää ajoterveysvaatimukset ilman rajoituksia		☐ Kyllä ☐ Ei	☐ Kyllä ☐ Ei		
	Täyttää ajoterveysvaatimukset vain seuraavin rajoituksin		☐ Kyllä ☐ Ei	☐ Kyllä ☐ Ei		
	Käytettävä silmälasia/piilolinsejä		☐ Kyllä	☐ Kyllä		
	Käytettävä alkulukkoa		☐ Kyllä	☐ Kyllä		
	Käytettävä kuulolaitetta			☐ Kyllä		
Johtopäätökset perustuvat laajennettuun ajoterveystarkastukseen		☐ Kyllä ☐ Ei	☐ Kyllä ☐ Ei			
Lisävaatimukset	☐ Ajonäyte (edellytykset ajoneuvon hallintalaitteiden käyttöön, lisälaitteiden tarve)					
	☐ Ajokoe (liikennesääntöjen hallinta ja ajokoe liikenteessä)					
Aikaistettu ajoterveys- tarkastus	Aikaistettu lääkärintarkastus 0,5 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ vuoden kuluessa					
	☐ Fysiatria	☐ Kirurgia	☐ Ortopedia ja traumatologia	☐ Silmätaudit		
	☐ Geriatria	☐ Korva-, nenä- ja kurkkutaudit	☐ Psykiatria	☐ Sisätaudit		
	☐ Kardiologia	☐ Neurokirurgia	☐ Päihdelääketiede	☐ Syöpätaudit		
	☐ Keuhkosairaudet	☐ Neurologia	☐ Reumatologia	☐ Yleislääkäri		
Päiväys ja allekirjoitus	Edellä olevan vakuutan kunniani ja omantuntoni kautta					
	Paikka ja aika		Lääkärin allekirjoitus			
	Yhteystiedot		Yksilöintitunnus ja erikoisala		Nimenselvennys	

Lääkäri antaa asiakkaalle

1 Ajokortin hakemista ja uudistamista varten 2 Taksinkuljettajan ajolupaa varten 3 Laajennettu lääkärintarkastus

Lääkäri toimittaa poliisille

4 Ryhmä 2 ikätarkastus (50, 55, 60, 65) 5 Aikaistetun ajoterveystarkastuksen perusteella 6 Poliisin määräyksen perusteella

Henkilötiedot	Sukunimi				
	Etunimet		Henkilötunnus		
	Lähiosoite		Postinumero	Postitoimipaikka	
	Asuinkunta				
Terveys- tarkastustiedot	☐ En tunne aikaisempaa terveydentilää ☐ Tunnen aikaisemman terveydentilan		Olen seurannut tutkittavan terveydentilää Henkilökohtaisesti alk. pvm. Asiakirjoista alk. v.		
	Ryhmä 1: näkö	Näöntarkkuus ilman lasia tai piilolinsejä yhteisnäkö oikea silmä vasen silmä		Lasein tai piilolinsein korjattu yhteisnäkö oikea silmä vasen silmä	
		Täyttää vaatimukset näkökentän laajuudesta ☐ kyllä ☐ ei		Täyttää vaatimukset virheettömästä keskeisestä alueesta ☐ kyllä ☐ ei	
	Ryhmä 2: näkö ja kuulo	Näöntarkkuus ilman lasia tai piilolinsejä yhteisnäkö oikea silmä vasen silmä		Lasein tai piilolinsein korjattu yhteisnäkö oikea silmä vasen silmä	
		Täyttää vaatimukset näkökentän laajuudesta ☐ kyllä ☐ ei		Täyttää vaatimukset virheettömästä keskeisestä alueesta ☐ kyllä ☐ ei	
		Kontrastinäkö merkittävästi heikentynyt ☐ kyllä ☐ ei		Kuulee puheen ainakin toisella korvalla vähintään 4 m ☐ ilman kuulolaitetta ☐ kuulolaitteen kanssa	
	Päihderiippuvuus ☐ ei ☐ kyllä		Keskustelun perusteella muisti ☐ normaali ☐ muisti heikentynyt		Kellotaulun piirtäminen ☐ normaali ☐ poikkeava
	Löydökset ja niiden vaikutus ajo- kykyyn	Vaikuttaa ajokykyyn olennaisesti			
			kyllä	ei	kyllä ei
		1. Näköongelma			
2. Sydänsairaus tai verenpainetauti					
3. Aivoverenkierron sairaus					
4. Diabetes					
5. Neurologinen sairaus tai muistihäiriö					
6. Unettomuus, uniapnea tai muu unihäiriö					
7. Psykkinen sairaus					
8. Päihderiippuvuus					
9. Liikuntaelimestön ongelma					
10. Ajokyvyn kannalta merkittäviä lääkkeitä					
11. Muu sairaus, mikä					
Syy aikaistettuun ajoterveystarkastukseen:					
Johto- päätökset	Kuljettajan terveysvaatimukset		Ryhmä 1	Ryhmä 2 ja Taksinkuljettaja	
	Täyttää ajoterveysvaatimukset ilman rajoituksia		☐ Kyllä ☐ Ei	☐ Kyllä ☐ Ei	
	Täyttää ajoterveysvaatimukset vain seuraavin rajoituksin		☐ Kyllä ☐ Ei	☐ Kyllä ☐ Ei	
	Käytettävä silmälasia/piilolinsejä		☐ Kyllä	☐ Kyllä	
	Käytettävä alkulukkoa		☐ Kyllä	☐ Kyllä	
	Käytettävä kuulolaitetta			☐ Kyllä	
Johtopäätökset perustuvat laajennettuun ajoterveystarkastukseen		☐ Kyllä ☐ Ei	☐ Kyllä ☐ Ei		
Lisävaatimukset	☐ Ajonäyte (edellytykset ajoneuvon hallintalaitteiden käyttöön, lisälaitteiden tarve)				
	☐ Ajokoe (liikennesääntöjen hallinta ja ajokoe liikenteessä)				
Aikaistettu ajoterveystarkastus	Aikaistettu lääkärintarkastus 0,5 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ vuoden kuluessa				
	☐ Fysiatria	☐ Kirurgia	☐ Ortopedia ja traumatologia	☐ Silmätaudit	
	☐ Geriatria	☐ Korva-, nenä- ja kurkkutaudit	☐ Psykiatria	☐ Sisätaudit	
	☐ Kardiologia	☐ Neurokirurgia	☐ Päihdelääketiede	☐ Syöpätaudit	
	☐ Keuhkosairaudet	☐ Neurologia	☐ Reumatologia	☐ Yleislääkäri	
Päiväys ja allekirjoitus	Edellä olevan vakuutan kunniani ja omantuntoni kautta				
	Paikka ja aika		Lääkäriin allekirjoitus		
	Yhteystiedot	Yksilöintitunnus ja erikoisala	Nimenselvennys		

Lääkäri antaa asiakkaalle

1 Ajokortin hakemista ja uudistamista varten 2 Taksinkuljettajan ajolupaa varten 3 Laajennettu lääkärintarkastus

Lääkäri toimittaa poliisille

4 Ryhmä 2 ikätarkastus (50, 55, 60, 65) 5 Aikaistetun ajoterveystarkastuksen perusteella 6 Poliisin määräyksen perusteella

Henkilötiedot	Sukunimi		
	Etunimet		Henkilötunnus
	Lähiosoite	Postinumero	Postitoimipaikka
	Asuinkunta		
Johto-päätökset	Kuljettajan terveysvaatimukset	Ryhmä 1	Ryhmä 2 ja Taksinkuljettaja
	Täyttää ajoterveysvaatimukset ilman rajoituksia	☐ Kyllä ☐ Ei	☐ Kyllä ☐ Ei
	Täyttää ajoterveysvaatimukset vain seuraavin rajoituksin	☐ Kyllä ☐ Ei	☐ Kyllä ☐ Ei
	Käytettävä silmälasia/piilolinsejä	☐ Kyllä	☐ Kyllä
	Käytettävä alkulukkoa	☐ Kyllä	☐ Kyllä
	Käytettävä kuulolaitetta		☐ Kyllä
Johtopäätökset perustuvat laajennettuun ajoterveystarkastukseen		☐ Kyllä ☐ Ei	☐ Kyllä ☐ Ei
Lisävaatimukset	☐ Ajonäyte (edellytykset ajoneuvon hallintalaitteiden käyttöön, lisälaitteiden tarve)		
	☐ Ajokoe (liikennesääntöjen hallinta ja ajokoe liikenteessä)		
Aikaistettu ajoterveys-tarkastus	Aikaistettu lääkärintarkastus 0,5 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ vuoden kuluessa		
	☐ Fysiatria	☐ Kirurgia	☐ Ortopedia ja traumatologia
	☐ Geriatria	☐ Korva-, nenä- ja kurkkutaudit	☐ Psykiatria
	☐ Kardiologia	☐ Neurokirurgia	☐ Päihdelääketiede
	☐ Keuhkosairaudet	☐ Neurologia	☐ Reumatologia
☐ Silmätaudit	☐ Sisätaudit	☐ Syöpätaudit	
☐ Yleislääkäri			
Päiväys ja allekirjoitus	Edellä olevan vakuutan kunniani ja omantuntoni kautta		
	Paikka ja aika	Lääkäriin allekirjoitus	
	Yhteystiedot	Yksilöintitunnus ja erikoisala	Nimenselvennys

Ohjeet lääkärille lomakkeen täyttämiseksi

Merkitse lääkärinlausunnon antamisen yksi tai useampi syy kohtiin 1-3 tai yksi syy kohtiin 4-6.

1. Ajokortin hakemista ja uudistamista varten

Tämä kohta valitaan, jos asiakas on hakemassa ensimmäistä ajokorttia tai jos lääkärinlausunto vaaditaan ajokortin uudistamisen yhteydessä (ajokorttilupahakemusta varten). Kyseessä voi olla myös ajokorttiluokan korotus (asiakkaalla ennestään ryhmän 1 ajokortti ja korottaa nyt ryhmään 2) jolloin on täytettävä ryhmän 2 terveysvaatimukset. Tämä valitaan myös, jos haetaan liikenneopettajalupaa. Liikenneopettajaluvan hakijan tulee täyttää ryhmän 2 ajoterveysvaatimukset.

Ajokortin uudistamisen yhteydessä vaaditaan lääkärinlausunto, jos ryhmään 1 kuuluvia luokkia sisältävän ajokortin voimassaolo on päättynyt tai laajennettu lääkärinlausunto kun uudistamista hakeva on täyttänyt 70 vuotta. Lausunto vaaditaan myös kun ryhmään 2 kuuluvia luokkia sisältävän ajokortin uudistamista hakeva on täyttänyt 45 vuotta tai täyttää mainitun iän uudistettavan ajokortin voimassaolon aikana. Ryhmän 2 osalta laajennettu lääkärinlausunto vaaditaan, jos asiakas on täyttänyt 68 vuotta ennen kuin hakee ajokortin uudistamista tai asiakas täyttää 68 vuotta ennen nykyisen ajokortin voimassaolon päättymistä.

2. Taksinkuljettajan ajoluvan hakemista ja ylläpitämistä varten

Taksinkuljettajan ajolupa tulee valita siinä tapauksessa, että asiakas on hakemassa ensimmäistä taksinkuljettajan ajolupaa tai uusimassa ajolupaa, jonka voimassaolo on päättyvässä (jatkolupa). Lääkärinlausunto tulee toimittaa haettaessa ensimmäistä taksinkuljettajan ajolupaa ja kun hakija uusi ajoluvan ja hän on täyttänyt tai täyttää 45 vuotta ajoluvan voimassaolon aikana. Jos ajolupa myönnetään 68 vuotta täyttäneelle tai 68 vuotta täyttäneen hakijan ajoluvan voimassaoloa jatketaan, lääkärinlausunnossa tulee ottaa huomioon ikääntymisen vaikutukset (laajennettu lääkärinlausunto).

Taksinkuljettajana voi toimia henkilö, joka täyttää ajokorttiterveystarkastuksessa ja iän perusteella suoritettavassa laajennetussa terveystarkastuksessa ryhmän 2 ajoterveysvaatimukset.

3. Laajennettu lääkärintarkastus

lääkkään kuljettajan laajennetussa lääkärintarkastuksessa täytetään tämän lomakkeen lisäksi Laajennettu lääkärinlausunto -lomake.

Tämä kohta tulee valita, jos ryhmään 1 kuuluvia luokkia sisältävän ajokortin uudistamista hakeva on täyttänyt 70 vuotta tai jos ryhmään 2 kuuluvia luokkia sisältävän ajokortin uudistamista hakeva on täyttänyt 68 vuotta ennen kuin hakee ajokortin uudistamista tai hakija täyttää 68 vuotta ennen nykyisen ajokortin voimassaolon päättymistä.

4. Ryhmä 2 ikätarkastus (50, 55, 60, 65)

Tämä kohta tulee valita, jos vuoteen 2033 tai 70 ikävuoteen voimassaolevan kuorma- tai linja-auton ajo-oikeuden (ryhmä 2) haltijan tulee toimittaa lääkärinlausunto ajoterveysvaatimusten täyttymisestä poliisille määrätyn iän perusteella ajo-oikeutensa voimassa pysyttämiseksi. Tämä velvoite on, kun kyseessä olevan ajo-oikeuden haltija täyttää 50, 55, 60 tai 65 vuotta.

5. Aikaistettu ajoterveystarkastus

Tämä kohta tulee valita, jos edellisessä ajoterveystarkastuksessa on todettu, että asiakas on velvollinen toimittamaan poliisille aikaistetun lääkärinlausunnon ajo-oikeutensa voimassa pysyttämiseksi. Kyse ei ole ajokortin hakemisesta tai uudistamisesta, vaan ylimääräisestä lääkärin määräämästä velvoitteesta osoittaa ajoterveysvaatimusten täytyminen annettuun määräaikaan mennessä.

6. Poliisin määräyksen perusteella

Tämä kohta tulee valita, jos poliisi on määrännyt asiakasta esim. liikennevalvonnan yhteydessä toimittamaan ylimääräisen lääkärinlausunnon ajoterveysvaatimusten täyttymisen osoittamiseksi. Kyse ei ole ajokortin hakemisesta tai uudistamisesta, vaan ylimääräisestä velvoitteesta osoittaa ajoterveysvaatimusten täytyminen ajo-oikeutensa voimassa pysyttämiseksi. Poliisin määräys voi liittyä myös taksinkuljettajan ajolupaan, mutta lääkärinlausunto toimitetaan näissä tapauksissa edelleen poliisille.

Kuljettajaryhmät:

Ryhmä 1

Moottoripyörän, henkilöauton/pakettiauton sekä henkilöautovetoisen ajoneuvoyhdistelmän kuljettajat sekä traktorin ja mopon kuljettajat (luokat M, AM,A1,A2,A, B, BE, T).

Ryhmä 2

Kuorma-auton, linja-auton ja niistä muodostuvien ajoneuvoyhdistelmien kuljettajat (luokat C, CE, C1, C1E, D, DE, D1, D1E). Taksin ja invataksinkuljettajat (vaikka olisikin vain luokan B ajokortti).

Ajokorttia koskevat terveysvaatimukset

Asiakkaalla ei saa olla sellaista vikaa, sairautta tai vammaa, joka olennaisesti heikentää hänen kykyään toimia ajoneuvon kuljettajana, tai jos hänellä on ajokykyyn vaikuttava vika, sairaus tai vamma, se ei heikennä olennaisesti hänen kykyään toimia automaattivaihteisen tai alkulokalla taikka erityisin ajohallintalaittein varustetun ajoneuvon kuljettajana. Mikäli terveydentila edellyttää seuraavan ajoterveystarkastuksen aikaistamista, täytetään kohta "Syy aikaistettuun ajoterveystarkastukseen".

Ajokorttilaki (386/2011) 17 ja 18 §, ajoterveysasetus (1181/2011), Liikenne- ja viestintäviraston (Traficom) ajoterveysohjeet lääkäreille. Mikäli asiakkaan terveydentila on heikentynyt muuten kuin tilapäisesti siten, etteivät terveysvaatimukset täyty, on lääkäriin ilmoitettava erillisellä lomakkeella asiasta poliisille (Lääkäriin ilmoitus ajoterveydentilan muutoksesta, ajokorttilaki 21 §).

Näkövaatimukset

Ryhmä 1

Näön tarkkuus korjaavia linssejä käyttäen tai ilman niitä on molempien silmien yhteisnäkönä vähintään 0,5 taikka, jos henkilö on menettänyt näön toisesta silmästä tai hän käyttää ainoastaan toista silmää näköhavaintoja tehdessään, näön tarkkuus on vähintään 0,5 ja silmien tila on jatkunut niin kauan, että hän on sopeutunut ainoastaan toisen silmän käyttämiseen (vähintään 6 kk).

Molempien silmien yhteinen vaakasuora näkökenttä on vähintään 120° ja näkökentän laajuus on vähintään 50° vasemmalle ja oikealle sekä 20° yläsuuntaan ja alasuuntaan. Näkökentän keskialueella 20° säteellä keskipisteestä ei saa olla puutoksia. Näkökenttävaatimuksista voidaan perustellusta syystä poiketa silmätautien tai neurologian erikoislääkärin lausunnon perusteella.

Jos henkilö on alkanut nähdä kaksoiskuvia tai menettänyt näön toisesta silmästä, edellytetään vähintään 6 kuukauden sopeutumisaikaa sekä silmätautien erikoislääkärin arviota ja ajokoetta.

Ryhmä 2

Näön tarkkuus on toisella silmällä vähintään 0,8 ja toisella vähintään 0,1 tarvittaessa enintään +8 diopttrin korjaavia linssejä käyttäen.

Molempien silmien yhteinen vaakasuora näkökenttä on vähintään 160° ja näkökentän laajuus on vähintään 70° vasemmalle ja oikealle sekä 30° yläsuuntaan ja alasuuntaan. Näkökentän keskialueella 30° säteellä keskipisteestä ei saa olla puutoksia.

Kontrastiherkkyyden ei ole merkittävästi heikentynyt ja kaksoiskuvia ei esiinny.

Jos toisen silmän näkökyky on heikentynyt olennaisesti tai silmien aikaisempi yhteisnäkö on menetetty, edellytetään vähintään 3 kuukauden sopeutumisaikaa sekä silmätautien erikoislääkärin arviota ja ajokokeen suorittamista.

Kuulovaatimukset

Ryhmässä 1 ei ole kuulovaatimuksia. Ryhmässä 2 asiakkaan on kuultava ainakin toisella korvalla ja tarvittaessa kuulolaitetta käyttäen normaalin puheäänen neljän metrin etäisyydeltä selin lääkäriin ja kykenee toistamaan puhutun.

Päihderiippuvuus

Alkoholi-riippuvuus tai kykenemättömyys pidättäytyä ajamisesta alkoholin vaikutuksen alaisena ovat esteitä ajoterveysvaatimusten täyttymiselle. Alustava seurlonta tapahtuu esitietolomakkeen kysymysten 15–17 avulla ja lisäksi potilaan aikaisempien terveystietojen perusteella. Tarvittaessa apuna käytetään laboratoriotutkimuksia. Jos kysymyksissä 15–17 yhteispistemäärä on enemmän kuin 5 tai päihderiippuvuudesta on muita viitteitä, tehdään diagnostinen määrittely ICD-10 tautiluokituksen kriteerien mukaisesti.

Jos henkilöllä on päihderiippuvuus, mutta hän täyttää terveysvaatimukset alkulokalla varustettua autoa käyttäen, merkitään alkulokkoehdot ja seuranta-käynnin ajankohta.

Kognition tutkiminen

Tuleeko haastattelussa tai omaisten kertomana esiin viitteitä kognitiivisen toimintakyvyn heikkenemisestä (esim. tapahtumien tai aikojen muistaminen, eksymistäipumus, lisääntynyt ohjauksen ja tuen tarve). Jos syntyy epäily muistihäiriöistä, on jatkettava MMSE- ja CERAD-tehtäväsarjoilla. Kognition arvioimiseen kuuluu myös kellotaulun piirtäminen: Pyydä tutkittavaa piirtämään kellotaulu numeroineen ja siihen viisarit osoittamaan aikaa "kymmenen minuuttia yli yksitoista". Ohje voidaan toistaa tarvittaessa. Kellotaulun pisteytys 0–6 pistettä, anna yksi piste jokaisesta oikein suoritetusta tehtävästä. Tulkinta: 0-4 pistettä = poikkeava tulos. Ajoterveysvaatimukset eivät tällöin täyty ilman jatkotutkimuksia.

- kellotaulu on suunnilleen ympyrä
- numerot 1–12 on sijoitettu ympyrän sisäpuolelle
- numerot on sijoitettu oikein ja kohtuullisen tasaisesti suhteessa toisiinsa
- toinen viisari on oikeaan suuntaan
- toinenkin viisari on oikeaan suuntaan
- visareiden pituudet ovat oikein (vain kun osoittavat myös oikeaan suuntaan)

Lisävaatimukset: ajokoe ja ajonäyte

Lääkäriin kuuluu tarvittaessa edellyttää ajokokeen tai ajonäytteen suorittamista ajoterveydedellytysten muuten täytyessä. Ajokokeeseen asiakas voi mennä lääkärinlausunnon perustella suoraan, mutta ajonäytteeseen määräyksen antaa poliisi saatuaan lääkärinlausunnon tietoonsa.

Ajokokeessa selvitetään asiakkaan kognitiivista ja muuta toimintakykyä liikenteessä.

Ajonäyte on edellistä suppeampi. Sillä selvitetään asiakkaan edellytykset ajoneuvon hallintalaitteiden käyttöön ja määrittellään kuljettajan mahdollisesti tarvitsemat lisähallintalaitteet.

Lomakkeen terveystietoja sisältävä ensimmäinen sivu arkistoidaan potilasasiakirjoihin ja toinen sivu annetaan asiakkaalle. Kolmas, ainoastaan johtopäätösti tiedot ja lisävaatimukset sisältävä sivu annetaan myös asiakkaalle, joka toimittaa sen itse Ajovarman (hakemus) tai poliisille (poliisin erikseen esittäessä vaatimuksen ajoterveyslääkärinlausunnon toimittamisesta poliisille).